

ΣΑΝ ΝΑ ΉΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΠΕΛΑΓΙΑ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

451: Αρχίζει η 4η Οικουμενική Σύνοδος στη Χαλκηδόνα, που καταδίκασε την αίρεση του μονοφυσισμού.

1827: Ο τριεθνής στόλος υπό τους ναυάρχους Ερρίκο Δεριγνί, Εδουάρδο Κόδριγκτον και Λογγίνο Χέιδεν κατατροπώνει τον τουρκοαιγυπτιακό του Ιμπραήμ έξω από το Ναβαρίνο και ανοίγει το δρόμο για την ελληνική ανεξαρτησία. (Η Ναυμαχία του Ναβαρίνου)

1838: Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης εκφωνεί στην Πνύκα την περίφημη ομιλία του «Παραινέσεις προς τη νέα γενιά».

1955: Καθελκύεται το ισχυρότερο αεροπλανοφόρο στον κόσμο, το αμερικανικό Σαρατόγκα.

1973: Μία τεθωρακισμένη μεραρχία των Ισραηλινών επιτίθεται στις αιγυπτιακές δυνάμεις που προελαύνουν στο Σουέζ, κατά τη διάρκεια του Πολέμου στο Γιομ Κιπούρ. Η επίθεση αποτυγχάνει και 150 ισραηλινά τανκς καταστρέφονται.

1980: Ο Μπομπ Μάρλεϊ καταρρέει στη σκηνή και μεταφέρεται σε νοσοκομείο, όπου διαπιστώνεται ότι πάσχει από όγκο στον εγκέφαλο. Ο άνθρωπος που έκανε γνωστή τη ρέγγε μουσική σ' όλο τον κόσμο, θα πεθάνει επτά μήνες αργότερα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1895: Χουάν Περόν, δικτάτορας της Αργεντινής. (Θαν. 1/7/1974)

1930: Τόρου Τακεμίτσου, ιάπωνας συνθέτης σύγχρονης μουσικής. (Θαν. 20/2/1996) **1970:** Ματ Ντέιμον, αμερικανός ηθοποιός.

ΘΑΝΑΤΟΙ

1754: Χένρι Φίλντιγκ, Άγγλος μυθιστοριογράφος και θεατρικός συγγραφέας. (Η Ιστορία του Τομ Τζόουνς) (Γεν. 22/4/1707)

1826: Φρίντριχ Κρουπ, γερμανός επιχειρηματίας και ιδρυτής της επιχειρηματικής δυναστείας των Krupp. (Γεν. 17/7/1787)

1987: Κωνσταντίνος Τσάτσος, φιλόσοφος και πρώτος πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας στη μεταπολίτευση. (Γεν. 1/7/1899)

Ο Λόγος του Κολοκοτρώνη στην Πνύκα

Αποτελεί την πνευματική παρακαταθήκη του Γέρου του Μωριά προς τη νέα γενιά. Εκφωνήθηκε στις 8 Οκτωβρίου 1838 στην Πνύκα και πρωτοδημοσιεύτηκε στις 13 Νοεμβρίου 1838 στην αθηναϊκή εφημερίδα «Αιών», που εξέδιδε ο ιστορικός Ιωάννης Φιλήμων.

«Παιδιά μου! Είς τον τόπο τούτο, όπου εγώ πατώ σήμερα, επατούσαν και εδημηγορούσαν τον παλαιό καιρό άνδρες σοφοί, και άνδρες με τους οποίους δεν είμαι άξιος να συγκριθώ και ούτε να φθάσω τα ίχνη των. Εγώ επιθυμούσα να σας ιδώ, παιδιά μου, εις την μεγάλη δόξα των προπατόρων μας, και έρχομαι να σας ειπώ, όσα εις τον καιρό του αγώνος και προ αυτού και ύστερα απ' αυτόν ο ίδιος επαπατήρησα, και απ' αυτά να κάμωμ συμπερασμούς και δια την μέλλουσαν ευτυχίαν σας, μολοντί ο θεός μόνος ηξεύρει τα μέλλοντα. Και δια τους παλαιούς Έλληνας, οποίας γνώσεις είχαν και ποία δόξα και τιμήν έχαιραν κοντά εις τα άλλα έθνη του καιρού των, οποίους ήρωας, στρατηγούς, πολιτικούς είχαν, δια ταύτα σας λένουν καθ' ημέραν οι διδάσκαλοί σας και οι πεπαιδευμένοι μας. Εγώ δεν είμαι αρκετός. Σας λέγω μόνον πως ήταν σοφοί, και από εδώ επήραν και εδανείσθησαν τα άλλα έθνη την σοφίαν των.

Είς τον τόπον, τον οποίον κατοικούμε, εκατοικούσαν οι παλαιοί Έλληνες, από τους οποίους και ημείς καταγόμεθα και ελάβαμε το όνομα τούτο. Αυτοί διέφεραν από ημάς εις την θρησκείαν, διότι επροσκυνούσαν τες πέτρες και τα ζύλα. Αφού ύστερα ήλθε στον κόσμο ο Χριστός, οι λαοί όλοι επίστευσαν εις το Ευαγγέλιό του, και έπαυσαν να λατρεύουν τα είδωλα. Δεν επήρε μαζί του ούτε σοφούς ούτε προκομμένους, αλλ' απλούς ανθρώπους, χωρικούς καί ψαράδες, και με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος έμαθαν όλες τες γλώσσες του κόσμου, οι οποίοι, μολοντί όπου και αν έβρισκαν εναντιότητες και οι βασιλείς και οι τύραννοι τους κατέτρεχαν, δεν ημπούσε κανένας να τους κάμη τίποτα. Αυτοί εστέρωσαν την πίστιν.

Οι παλαιοί Έλληνες, οι πρόγονοί μας, έπεσαν εις την δικιόνια και ετρώγονταν μεταξύ τους, και έτσι έλαβαν καιρό πρώτα οι Ρωμαίοι, έπειτα άλλοι βάρβαροι καί τους υπόταξαν. Ύστερα ήλθαν οι Μουσουλμάνοι και έκαμαν ό,τι ημπορούσαν, δια να αλλάξη ο λαός την πίστιν του. Έκοψαν γλώσσες εις πολλούς ανθρώπους, αλλ' εστάθη αδύνατο να το κατορθώσουν. Τον ένα έκοπταν, ο άλλος το σταυρό του έκαμνε. Σαν είδε τούτο ο σουλτάνος, διόρισε ένα βιτσερέ [αντιβασιλέα], έναν πατριάρχη, καί του έδωσε την εξουσία της εκκλησίας. Αυτός και ο λοιπός κλήρος έκαμαν ό,τι τους έλεγε ο σουλτάνος.

Ύστερον έγιναν οι κοτzaamπάσπδες [προεστοί] εις όλα τα μέρη. Η τρίτη τάξη, οι έμποροι και οι προκομμένοι, το καλύτερο μέρος των πολιτών, μην υποφέροντες τον ζυγό έφευγαν, και οι γραμματισμένοι επήραν και έφευγαν από την Ελλάδα, την πατρίδα των, και έτσι ο λαός, όστις στερημένος από τα μέσα της προκοπής, εκατήντησεν εις αθλίαν κατάσταση, και αυτή αύξαινε κάθε ήμερα χειρότερα• διότι, αν ευρίσκετο μεταξύ του λαού κανείς με ολίγη μάθηση, τον ελάμβανε ο κλήρος, όστις έχαιρε προνόμια, ή εσύρετο από τον έμπορο της Ευρώπης ως βοηθός του ή εγίνετο γραμματικός του προεστού. Και μερικοί μην υποφέροντες την τυραννίαν του Τούρκου και βλέποντας τες δόξες και τες ηδονές οπου ανελάμβαναν αυτοί, άφηναν την πίστη τους και εγίνοντο Μουσουλμάνοι. Καί τοιουτοτρόπως κάθε ήμερα ο λαός ελίγνευε καί επτώχαινε.

Είς αυτήν την δυστυχισμένη κατάσταση μερικοί από τους φυγάδες γραμματισμένους εμετάφραζαν και έστελναν εις την Ελλάδα βιβλία, και εις αυτούς πρέπει να χρωστούμε ευγνωμοσύνη, διότι ευθύς οπου κανένας άνθρωπος από το λαό εμάνθανε τα κοινά γράμματα, εδιάβαζεν αυτά τα βιβλία και έβλεπε ποίους είχαμε προγόνους, τι έκαμμεν ο θεμιστοκλής, ο Αριστειδης και άλλοι πολλοί παλαιοί μας, και εβλέπαμε και εις ποίαν κατάσταση ευρισκόμεθα τότε. Όθεν μας ήλθεν εις το νου να τους μιμηθούμε και να γίνουμε ευτυχέστεροι. Και έτσι έγινε και επροόδευσεν η Εταιρεία.

Όταν αποφασίσασαμε να κάμωμ την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχομε άρματα ούτε οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε «πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα», αλλ' ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας, και όλοι, και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμωμ την Επανάσταση.

Είς τον πρώτο χρόνο της Επανάστασεως είχαμε μεγάλη ομόνοια και όλοι επρέχαμε σύμφωνοι. Ο ένας επήγεν εις τον πόλεμο, ο αδελφός του έφερνε ζύλα, η γυναίκα του εζύμωνε, το παιδί του εκουβαλούσε ψωμί και μπαρουτόβουλα εις το στρατόπεδον και εάν αυτή η ομόνοια εβαστούσε ακόμη δύο χρόνους, ηθέλαμε κυριεύσει και την Θεσσαλία και την Μακεδονία, και ίσως επθάναμε και έως την Κωνσταντινούπολη. Τόσον τρομάξαμε τους Τούρκους, οπου άκουγαν Έλληνα και έφευγαν χίλια μίλια μακρά. Εκατόν Έλληνες έβαζαν πέντε χιλιάδες εμπρός, και ένα καράβι μιαν άρμάδα.

Αλλά δεν εβάσταξε!

Ήλθαν μερικοί και ηθέλησαν να γένουν μπαρμπέρηδες εις του κασιδή το κεφάλι. Μας πονούσε το μπαρμπέρισμά τους. Μα τι να κάμωμ; Είχαμε και αυτοονών την ανάγκη. Από τότε ήρχισεν η δικιόνια και εκάθη η πρώτη προθυμία και ομόνοια. Και όταν έλεγες τον Κώστα να δώσει χρήματα διά τας ανάγκας του έθνους ή να υπάγει εις τον πόλεμο, τούτος επρόβαλλε τον Γιάννη. Και μ' αυτόν τον τρόπο κανείς δεν ήθελε ούτε να συνδράμει ούτε να πολεμήσει. Και τούτο εγίνετο, επειδή δεν είχαμε ένα αρχηγό και μιαν κεφαλή. Αλλ' ένας έμπαινε πρόεδρος έξι μήνες, εσηκώνετο ο άλλος και τον έριχνε και εκάθετο αυτός άλλους τόσους, και έτσι ο ένας ήθελε τούτο και ο άλλος το άλλο. Ίσως όλοι ηθέλαμε το καλό, πλην καθένας κατά την γνώμη του. Όταν προστάζουμε πολλοί, ποτέ το σπίτι δεν χτίζεται ούτε τελειώνει. Ο ένας λέγει ότι η πόρτα πρέπει να βλέπει εις το ανατολικό μέρος, ο άλλος εις το αντικρινό και ο άλλος εις τον Βορέα, σαν να ήτον το σπίτι εις τον αραμιά και να γυρίζει, καθώς λέγει ο καθένας. Με τούτο τον τρόπο δεν κτίζεται ποτέ το σπίτι, αλλ' πρέπει να είναι ένας αρχιτέκτων, οπου να προστάζει πως θα γενεί. Παρομοίως και ημείς εκχειαζόμεθα έναν αρχηγό και έναν αρχιτέκτονα, όστις να προστάζει και οι άλλοι να υπακούουν και να ακολουθούν. Αλλ' επειδή είμεθα εις τέτοια κατάσταση, εξ αιτίας της δικιόνιας, μας έπεσε η Τουρκία επάνω μας και κοντέψαμε να χαθούμε, και εις τους στερνούς επτά χρόνους δεν κατορθώσαμε μεγάλα πράγματα.

Είς αυτή την κατάσταση έρχεται ο βασιλεύς, τα πράγματα ψυχάζουν και το εμπόριο και η γεωργία και οι τέχνες αρχίζουν να προσδεύουν και μάλιστα η παιδεία. Αυτή η μάθησις θα μας αυξήσει και θα μας ευτυχήσει. Αλλ' διά να αυξησομεν, χρειάζεται και η στερέωσις της πολιτείας μας, η όποια γίνεται με την καλλιέργεια και με την υποστήριξη του θρόνου. Ο βασιλεύς μας είναι νέος και συμμορφώνεται με τον τόπο μας, δεν είναι προσωρινός, αλλ' η βασιλεία του είναι διαδοχική και θα περάσει εις τα παιδιά των παιδιών του, και με αυτόν κι εσεις και τα παιδιά σας θα ζήσετε. Πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιάσαμε τα άρματα είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ πατρίδος. Όλα τα έθνη του κόσμου έχουν και φυλάττουν μια θρησκεία. Και αυτοί, οι Εβραίοι, οι οποίοι κατατρέχοντο και μισούντο και από όλα τα έθνη, μένουσιν σταθεροί εις την πίστη τους.

Εγώ, παιδιά μου, κατά κακή μου τύχη, εξ αιτίας των περιστάσεων, έμεινα αγράμματος και δια τούτο σας ζητώ συγχώρησις, διότι δεν ομιλώ καθώς οι δάσκαλοί σας. Σας είπα όσα ο ίδιος είδα, ήκουσα και εγνώρισα, δια να ωφεληθήτε από τα απερασμένα και από τα κακά αποτελέσματα της δικιόνιας, την οποίαν να αποστρέψετε, και να έχετε ομόνοια. Εμάς μη μας τηράτε πλέον. Το έργο μας και ο καιρός μας επέρασε. Και αι ημέραι της γενεάς, η οποία σας άνοιξε το δρόμο, θέλουν μετ' ολίγον περάσει. Την ήμερα της ζωής μας θέλει διαδεχθή η νύκτα του θανάτου μας, καθώς την ήμεραν των Αγίων Ασωμάτων θέλει διαδεχθή η νύκτα και η αυριανή ήμερα. Είς εσάς μένει να ισάσετε και να στολίσετε τον τόπο, οπου ημείς ελευθερώσαμε• και, δια να γίνη τούτο, πρέπει να έχετε ως θεμέλια της πολιτείας την ομόνοια, την θρησκεία, την καλλιέργεια του θρόνου και την φρόνιμον ελευθερία.»

